

***Foreløbig udgave af to kapitler i
revideret vejledning om
administration af råstoflovens regler
om indvinding på land.***

De følgende to kapitler erstatter afsnit 9.1 og 9.3 i Naturstyrelsens Vejledning om Administration af Råstofloven fra september 2012. En endelig version af afsnittene vil blive inkluderet i en samlet revideret vejledning.

1. Regionens sagsbehandling af ansøgning om tilladelse

Kapitel [1] indeholder en detaljeret gennemgang af regionernes sagsbehandling i forbindelse med ansøgninger om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding på landjorden. Kapitlet indeholder indledningsvis en beskrivelse af forholdene og fremgangsmåden ved selve ansøgningen om indvindingstilladelse.

1.1 Ansøgning

1.1.1 Ansøgning indgives på særligt skema

Ansøgning om tilladelse til erhvervmæssig indvinding af råstoffer på landjorden behandles af regionsrådet i den region, hvor indvindingen skal finde sted.

Ansøgning skal indgives på et særligt ansøgningsskema, som findes på regionernes hjemmeside¹. Skemaet er tilrettelagt sådan, at ansøger skal tage stilling til en række væsentlige forhold, og har dermed også til formål at forsyne regionen med et omfattende oplysningsgrundlag.

Skemaet skal bl.a. sikre, at regionen får et indgående kendskab til råstofforekomsten, den påtænkte anvendelse af det indvundne materiale, indvindingens omfang og karakter og øvrige problemstillinger, som råstofindvindingen kan give anledning til.

En god ansøgning udgør det bedst mulige grundlag for regionens efterfølgende arbejde med at identificere de øvrige tilladelser eller dispensationer, som kræves til den ansøgte råstofindvinding, og som derfor er omfattet af samordningspligten, jf. kapitel [2].

Når ansøgningsskemaet er udfyldt, skal det sendes elektronisk til regionen.

1.1.2 Skemaets udfyldelse og underskrift

Ansøgningen skal som udgangspunkt indeholde de oplysninger, der efterspørges i skemaerne inklusiv kortbilag². Ansøger kan dog udelade oplysninger, hvor det må ligge helt fast, at disse er uden relevans for sagen og regionens videre behandling heraf. Ansøger skal således ved udfyldningen af skemaet sikre sig, at samtlige nødvendige oplysninger tilgår regionen.

Foruden de materielle oplysninger om selve indvindingen og forhold knyttet hertil, skal skemaet også indeholde oplysninger om indvinderen, herunder CVR-nummer og evt. P-nummer. Disse oplysninger skal bl.a. bruges til regionens indvinderregister, kommunikation med Skat og de årlige indberetninger om råstofindvinding.

Skemaet skal endelig være underskrevet af såvel ansøger som ejeren af ejendommen (hvis denne er en anden), evt. i form af en samtykkeerklæring, i overensstemmelse med angivelserne på regionens hjemmeside.

¹ Det følger af bekendtgørelse nr. 788 af 23. juni 2014 om ansøgning og indberetning om råstofindvinding på landjorden og om regionrådet kompetence til at fastsætte vilkår for anmeldte rettigheder.

² De oplysninger, som efterspørges, svarer til bilag 1 i ovennævnte bekendtgørelse.

Endvidere skal de bilag vedlægges, som fremgår af regionens hjemmeside.

1.2. Regionens sagsbehandling

1.2.1 Modtagelse af ansøgning – sagsoplysning

Regionen skal ved modtagelsen af ansøgningen påse, at skemaet indeholder de nødvendige oplysninger til vurdering af ansøgningen, og at bilagsmaterialet er vedlagt.

Regionen skal i den forbindelse også sikre sig, at sagen foreligger tilstrækkeligt oplyst til, at regionen kan identificere, hvilke andre myndigheder der som følge af anden lovgivning har kompetence med hensyn til selve den påtænkte indvinding, og som derfor skal inddrages i den videre sagsbehandling som følge af samordningspligten, jf. kapitel [2]. Regionen skal endvidere så vidt muligt sikre, at sagen er oplyst, så disse andre myndigheder også har fornøden mulighed for at vurdere ansøgningen.

Regionen skal endvidere være særligt opmærksomme på, om ansøgningen har nogen grænseflader mod tilladelser eller godkendelser, der hører under Energistyrelsens ressort, herunder indvinding af råstoffer, der reguleres af undergrundsloven.

Indeholder ansøgningen ikke de nødvendige oplysninger, må regionen skriftligt angive over for ansøger, hvilke oplysninger der mangler, og i øvrigt vejlede ansøger i nødvendigt omfang.

Vil det ikke være muligt for regionen at meddele tilladelse uden nærmere bestemte yderligere oplysninger fra ansøger, må regionen gøre ansøger opmærksom herpå. Det kan f.eks. være oplysninger om forekomstens omfang og kvalitet baseret på prøveboringer, prøvegravninger og andre undersøgelser. Behovet for sådanne oplysninger kan være særligt relevant i forbindelse med ansøgninger på arealer, der ligger uden for råstofgraveområderne. Et andet eksempel kan være støjberegninger, medmindre regionen konkret vurderer, at der ikke er risiko for, at der kan opstå væsentlige støjulempere i omgivelserne, f.eks. på grund af afstanden til støjfølsomme områder.

Fremkommer ansøger ikke med de pågældende oplysninger, må regionen træffe sin afgørelse på det foreliggende grundlag, herunder meddele afslag, hvis det foreliggende ansøgningsmateriale ikke kan berettigede et andet resultat.

Regionen bør gennemføre denne indledningsvise sagsoplysning hurtigt og effektivt.

Regionen fremsender ansøgningen til relevante myndigheder og orienterer ansøgeren om, at ansøgningsmaterialet er sendt videre til ovennævnte myndigheder, og at regionen nu afventer disse myndigheders stillingtagen til sagen, se nærmere kapitel [2].

1.2.2 Regionens behandling af sagen, herunder partshøring

Regionen behandler ansøgningen i henhold til råstoflovens regler og de almindelige forvaltningsretlige regler og principper. Regionen skal herunder foretage partshøring i nødvendigt omfang.

Forvaltningslovens³ § 19 fastslår, at der ikke må træffes afgørelse i en sag, uden at der er foretaget partshøring, såfremt en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder. Kravet gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Der henvises til Vejledning om forvaltningsloven.⁴

Det indebærer, at regionen skal vurdere nøje, hvorvidt naboer skal inddrages høringsmæssigt i sagsbehandlingen, inden der træffes beslutning om at udstede en tilladelse. Regionen må lægge til grund, at en råstofindvinding på en ejendom i almindelighed må betegnes som en aktivitet, der er til ulempe (ugunst) for naboerne.

Naturklagenævnets afgørelse af 24. november 1998 (J. nr. 97-41/500-0004) Naturklagenævnet hjemviste en sag til amtet til fornyet behandling på grund af manglende partshøring af en nabo, jf. omtalen i kap. xx om underretning af klageberettigede.

Naturklagenævnets afgørelse af 30. august 1999 (J. nr. 97-41/350-0004) Naturklagenævnet fastslået bl.a. i sagen, at amtet ikke har haft pligt til at holde et egentligt orienteringsmøde med omboende personer forud for, at amtet gav tilladelse til fortsat gravning på et areal beliggende i et i regionplanen udlagt graveområde. Naturklagenævnet udtaler tillige, at det er uden for nævnets kompetence at tage stilling til, om det havde været rimeligt eller hensigtsmæssigt at holde et sådant møde.

Også ledningsejere med tinglyste rettigheder på ejendommen og relevante forsyningselskaber m.v., f.eks. vandselskaber og vandværker, hvis interesser kan blive berørt, skal partshøres.

Partshøring af naboer og ledningsejere m.v. vil dog kunne undlades, såfremt der meddeles afslag på ansøgningen.

³ Jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

⁴ Vejledning nr. 11740 af 4 december 1986 om forvaltningsloven.

2. Samordningspligten og regionens samarbejde med andre myndigheder

Råstofindvinding vil typisk kræve tilladelser eller dispensationer efter en række andre love end råstofloven. Det er f.eks. tilfældet, hvis indvindingen skal ske inden for et beskyttet område, f.eks. strandbeskyttelseslinjen, § 3-områder eller fredsskov, hvis der skal ske indvinding, sænkning eller bortledning af grundvand eller, hvis indvindingen kræver en dispensation fra en lokalplan.

Med henblik på at sikre en effektiv og hensigtsmæssig sagsbehandling af det ansøgte råstofindvindingsprojekt udgør ansøgning om indvinding også en ansøgning efter andre love, jf. råstoflovens⁵ § 8 om den såkaldte samordningspligt. Foruden at sikre en effektiv sagsbehandling, sikrer samordningspligten også, at regionen ikke giver en indvindingstilladelse, som efterfølgende ikke kan forenes med andre nødvendige tilladelser.

Samordningspligten gælder dog kun de tilladelser, der angår selve råstofindvindingen (herunder også behandling og udlevering af råstofferne), men ikke andre tilladelser, selvom de kan være en forudsætning for, at virksomheden kan etableres. Det gælder f.eks. opførelse af bygninger, vejadgang og erhvervelse af arealer. Det samme gælder anlæg, der skal have godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens⁶ kap. 5.

Ved vurderingen af en indvindingsansøgning skal regionen endvidere i henhold til råstoflovens § 3 varetage en lang række hensyn, som for manges vedkommende berører andre myndigheders områder. Der kan derfor være behov for også at inddrage disse myndigheder i sagsbehandlingen, selv om de ikke skal give tilladelse i forbindelse med projektet. For visse myndigheders vedkommende er der fastsat obligatoriske høringsregler i administrationscirkulæret⁷, f.eks. Kulturstyrelsen/det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Kapitel [2] behandler regionernes samordningspligt og regionernes samarbejde med andre myndigheder i øvrigt, herunder den obligatoriske høring af andre myndigheder. Der opstilles også en oversigt med de almindelige typer af afgørelser, der er omfattet af samordningspligten, og med andre regler, der typisk kan være af betydning for, men som ikke direkte angår, selve råstofindvindingen.

Samordningspligten og sammenhængen med andre afgørelser af betydning for projektet samt den brede vifte af hensyn, som regionen skal varetage i medfør af råstoflovens § 3, nødvendiggør et tæt samarbejde mellem regionen og de øvrige relevante myndigheder, herunder særligt kommunerne. Regionens bør derfor sikre, at der etableres arbejdsgange, rutiner og retningslinjer, der understøtter en koordineret, effektiv og grundig sagsbehandling. Disse retningslinjer mv. kan med fordel fastlægges sammen med de relevante myndigheder.

⁵ Lov om råstoffer jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 med senere ændringer.

⁶ Lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 27. september 2016 med senere ændringer.

⁷ Cirkulære nr. 9418 af 23. juni 2014 om regionsrådenes behandling af ansøgninger om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding og af anmeldelser om ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding.

[Regionens rolle og myndighedsfordelingen i øvrigt i forbindelse med VVM-screening og VVM-vurdering af projekter, der omfatter råstofgravning eller er knyttet til en råstofgrav, er ikke beskrevet her. Desuden mangler beskrivelse af visse aspekter af samordningspligten, bl.a. hvordan afgørelser efter anden lovgivning skal meddeles, og hvornår klagefrist løber fra m.v., samt detaljer vedrørende det nærmere samarbejde med andre myndigheder uden for samordningspligten. Disse emner afventer dels de nye VVM-regler, der træder i kraft d. 16. maj 2017, dels en forventet revision af reglerne i administrationscirkulæret og ansøgningsbekendtgørelsen. De vil blive behandlet i den samlede reviderede vejledning.]

2.1 Samordningspligten

Samordningspligten indebærer som nævnt, at ansøgning om råstofindvinding også gælder som ansøgning om de øvrige tilladelser og dispensationer m.v., som angår selve råstofindvindingen (herunder også behandling og udlevering af råstofferne), jf. råstoflovens § 8 og administrationscirkulærets § 1, stk. 1.

Regionen vurderer som udgangspunkt, hvilke afgørelser under samordningspligten, der kan være nødvendige i den konkrete sag, og fremsender ansøgningen til de relevante myndigheder, jf. administrationscirkulærets § 2, stk. 1. Fremsendelsen skal ske umiddelbart efter, at regionsrådet har modtaget ansøgningen, jf. administrationscirkulærets § 2, stk. 2.

Hvis ansøgningen er ufuldstændig, skal regionen dog forinden sørge for den nødvendige supplerings af ansøgningen, jf. kapitel [1] afsnit [1.2.1].

Når regionen videresender ansøgningen, orienterer regionen ansøgeren om, at det ansøgte (efter regionens vurdering) forudsætter tilladelse efter anden lovgivning, at ansøgningsmaterialet er sendt videre til ovennævnte myndigheder, og at regionen nu afventer disse myndigheders stillingtagen til sagen, jf. administrationscirkulærets § 2, stk. 3.

Samordningspligten gælder som nævnt ikke alle tilladelser m.v., som kan være nødvendige, for at indvindingsvirksomheden kan etableres, men kun de tilladelser m.v., som angår selve indvindingen, herunder behandling og udlevering af råstoffer, jf. administrationscirkulærets § 1, stk. 1 og 2. Fremgår det imidlertid af ansøgningen, at indvindingsprojektet forudsætter andre tilladelser, og er disse af væsentlig betydning for iværksættelsen af råstofindvindingen, bør regionen gøre ansøger opmærksom herpå og oplyse ansøgeren om, hvilken myndighed der skal søges om tilladelse, jf. god forvaltningsskik. Regionens bør orientere den pågældende myndighed herom.

Samordningspligten medfører ikke, at regionen overtager beslutningskompetencen i henhold til den anden lovgivning.

Beslutningskompetencen forbliver således hos de respektive myndigheder, som har ansvaret for de andre afgørelser.

Hvis den kompetente myndighed vurderer, at en tilladelse efter den pågældende lovgivning er unødvendig, skal den meddele regionen dette.

Hvis den kompetente myndighed finder, at en yderligere tilladelse er nødvendig, som regionen ikke har nævnt i forbindelse med videresendelsen, og derfor påbegynder sagsbehandling heraf, skal den orientere regionsrådet og ansøgeren herom.

Samordningspligten ændrer ikke på, at den enkelte myndighed skal sørge for, at ansøgningen behandles i overensstemmelse med forvaltningslovens regler og de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder reglerne om sagsoplysning, partsaktindsigt, partshøring, begrundelse, klagevejledning m.v.

Det bemærkes, at det vil kunne variere fra afgørelse til afgørelse, hvem der er parter i den pågældende sag.

Selvom regionen har vurderet, at ansøgningen er fuldt oplyst, kan det forekomme, at den myndighed, der skal træffe afgørelse, har behov for yderligere oplysninger. Det anbefales, at myndigheden tager direkte kontakt med ansøger med kopi til regionens sagsbehandler og ligeledes at ansøger svarer myndigheden med kopi til regionens sagsbehandler.

De enkelte myndigheder skal behandle sagen i henhold til de regler, som myndigheden administrerer, og dermed behandle ansøgningen, som enhver anden sag om f.eks. dispensation fra naturbeskyttelseslovens⁸ § 65, dispensation fra lokalplanen osv. Den pågældende myndighed skal træffe en afgørelse under iagttagelse af de regler, afgørelsen træffes i henhold til. Myndigheden skal i forbindelse med sin afgørelse stille vilkår eller give afslag, hvis det vurderes at være påkrævet.

Regionen bør i fornødent omfang aftale en koordinering af eventuelle påtænkte vilkår inden de andre myndigheder træffer afgørelse og/eller sender udkast til afgørelse i partshøring, så man undgår, at der unødigt stilles vilkår, som er svære eller umulige at forene el. lign.

Hvis det i løbet af sagsbehandlingen bliver klart, at der ikke kan meddeles tilladelse til det ansøgte enten efter råstofloven eller efter en af de øvrige love under samordningspligten, kan det være relevant at drøfte en tilpasning af ansøgningen med ansøger. Hvis dette er relevant i forhold til en af de andre myndigheders afgørelser, er det vigtigt at denne myndighed sørger for tæt koordinering med regionen om eventuelle tilpasninger, herunder sørger for at en eventuel revideret ansøgning bliver sendt til regionen. Regionen sørger for at videresende den reviderede ansøgning til de øvrige involverede myndigheder.

Den enkelte myndighed skal i de tilfælde, hvor afgørelsen kan påklages, sørge for, at afgørelsen er forsynet med en klagevejledning med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, oplysninger om eventuel tidsfrist mv., jf. forvaltningslovens § 25, stk. 1.

Myndighederne skal foretage ovennævnte sagsbehandling af ansøgningen så hurtigt og effektivt som muligt og sørge for, at myndighedens afgørelser sendes samlet til regionen.

Meddeler myndighederne tilladelser på nærmere angivne vilkår, er regionen bundet heraf, og skal medtage vilkårene i selve råstoftilladelsen med oplysning om, hvilken myndighed der har kompetencen i forhold til de enkelte vilkår, og hvilken lovgivning de er stillet efter. Regionen kan således ikke i råstoftilladelsen omgøre et vilkår, som er fastsat af en anden myndighed i henhold til anden relevant lovgivning, men skal under alle omstændigheder respektere og indarbejde vilkårene i sin råstoftilladelse.

⁸ Lov om naturbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 28. september 2016 med senere ændringer.

Regionen skal forsyne råstoftilladelsen med klagevejledninger efter råstofloven og medtage klagevejledning for de øvrige afgørelser, hvis vilkår indgår i råstoftilladelsen.

Selve afgørelserne fra de andre myndigheder medtages som bilag til råstoftilladelsen.

Såfremt en eller flere af de andre myndigheder har givet afslag, påhviler det på tilsvarende vis regionen at underrette ansøgeren herom hurtigst muligt, jf. administrationscirkulærets § 2, stk. 4.

Regionen bør i så fald efter omstændighederne drøfte med ansøger, om det kan være relevant for ansøger at have en dialog om tilpasning af ansøgningen med den eller de myndigheder, der har givet afslag, således at det ansøgte projekt ikke strider mod de hensyn, som har ført til afslag.

2.2 Samarbejde med andre myndigheder i øvrigt

Det er meget vigtigt, at regionen etablerer et godt samarbejde med andre myndigheder også vedrørende forhold, der ikke er omfattet af samordningspligten.

Dette gælder dels i forhold til afgørelser vedrørende projektet, som ikke er omfattet af samordningspligten, dels i forhold til hensyn, som skal varetages af regionen i medfør af råstoflovens § 3.

I administrationscirkulæret er der i § 3 og § 4 fastsat regler om obligatorisk høring af visse andre myndigheder, der varetager hensyn, som der ofte vil skulle tages højde for i forbindelse med en råstoftilladelse, jf. råstoflovens § 3.

Særlig for så vidt angår § 4 om høring af Statens Luftfartsvæsen (nu Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen), bemærkes, at det drejer sig om ansøgninger, der vedrører råstofindvinding under grundvandsspejlet, der vil efterlade gravesøer på steder, der ligger mindre end 13 km fra offentlige flyvepladser og militære flyvestationer, eller i øvrigt ligger således, at fuglene overflyver flyvepladser på vej mellem graveområdet og eventuelle ynglepladser, jf. punkt 4.3 i Bestemmelser om forholdsregler til nedsættelse af kollisionsrisikoen mellem luftfartøjer og fugle/pattedyr på flyvepladser, BL 3-16, 4. udgave⁹.

Forelæggelsen for disse myndigheder skal ske på samme tidspunkt som ansøgningen sendes til de myndigheder, der skal træffe afgørelser omfattet af samordningspligten, dvs. umiddelbart efter, at regionsrådet har modtaget ansøgningen. Hvis ansøgningen er ufuldstændig, skal regionen dog forinden sørge for den nødvendige supplerings af ansøgningen, jf. kapitel [1] afsnit [1.2.1].

Regionen fastsætter en frist for afgivelse af udtalelse på 4 uger.

Regionen orienterer ansøgeren om, at behandlingen af sagen efter råstofloven foreløbigt afventer udtalelse fra de pågældende myndigheder.

⁹ Bekendtgørelse nr 9103 af 31. januar 2005.

Regionen vil være bundet af vilkår, der fremkommer i forbindelse med en udtalelse fra Kystdirektoratet, under henvisning til nødvendige kystbeskyttelsesmæssige hensyn, jf. råstoflovens¹⁰ § 7, stk. 1, 2. pkt.

2.3 Oversigt over typiske afgørelser under samordningspligten og andre relevante afgørelser

Rækkevidden af råstoflovens samordningsforpligtelse er som nævnt ikke ubegrænset, men begrænser sig til tilladelser efter andre love, som er direkte nødvendige i forhold til selve råstofindvindingen. Derimod gælder en ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding ikke som ansøgning om andre tilladelser, der ikke direkte angår selve råstofindvindingen, råstofbehandlingen eller udlevering af råstofferne, uanset om sådanne tilladelser kan være en forudsætning for indvindingsvirksomhedens etablering.

Det kan i praksis være vanskeligt at definere, hvilke foranstaltninger der vedrører "selve den påtænkte råstofindvinding", og som derfor er omfattet af samordningspligten. Der er dog i forhold til en række afgørelsestyper udviklet en fast praksis for, om disse er omfattet af samordningspligten eller ej. Dette fremgår af nedenstående skema, hvor der redegøres kort for disse bestemmelser.

Herefter redegøres der mere detaljeret for bestemmelsernes indhold og deres relevans for råstofindvindingen.

Der er dog en del af bestemmelserne, som både kan være relevante i forhold til anlæg og bygninger m.v., som en del af "selve den påtænkte råstofindvinding", og andre anlæg og bygninger m.v., som er nødvendige for andre aktiviteter. I disse tilfælde kan den pågældende bestemmelse være underlagt samordningspligt i nogle tilfælde og ikke i andre. Bestemmelserne er i skemaet anført som omfattet af samordningspligten, hvis de ofte er nødvendige i forhold til selve råstofindvindingen, herunder udlevering og forarbejdning. Tilladelser, som kun er nødvendige i forhold til opførelse af bygninger o. lign., er anført under "Andre relevante afgørelser", da bygninger normalt ikke er en del af "selve råstofindvindingen."

Der er ikke tale om en udtømmende liste over afgørelser, som kan være nødvendige i forbindelse med råstofindvinding, men en oversigt over afgørelser, der hyppigt vil være relevante.

	Afgørelser omfattet af samordningspligten		Andre relevante afgørelser	
Lov	Afgørelse	Myndighed	Afgørelse	Myndighed
Naturbe- skyttelsesloven	§ 3: Beskyttelse af søer, vandløb og moser mv. – Dispensation	Kommunalbestyrelsen		
	§ 8: Klitfredede arealer – Dispensation	Kystdirektoratet		
	§ 15: Strandbeskyttede arealer - Dispensation	Kystdirektoratet		
	§ 16: Søer og vandløbs beskyttelseslinjer – Dispensation	Kommunalbestyrelsen		
			§ 17 Skovbyggelinje ift. bygningsanlæg - Dispensation	Kommunalbestyrelsen
	§ 18: Fortidsmindebeskyttelseslinjer – Dispensation	Kommunalbestyrelsen		
	§ 26 a: Nedlæggelse af rekreative veje og stier – Accept	Kommunalbestyrelsen		
	§ 50: Fredning – Dispensation	Fredningsnævnet		
Råstofloven	§ 7, stk. 1, 2. pkt.: Tilslutning i forhold til kystbeskyttelses-hensyn	Kystdirektoratet		
Skovloven	§ 11: Råstofindvinding på fredskovpligtigt areal – Dispensation	Miljøstyrelsen		

			§ 11: Byggeri og anlæg på fredskovpligtigt areal - Dispensation	Miljøstyrelsen
Museumsloven	§ 29 a: Beskyttelse af Sten og jorddiger – Dispensation	Kommunalbestyrelsen		
	§ 29 e: Beskyttelse af fortidsminder – Dispensation	Slots- og Kulturstyrelsen		
Planloven	§ 19: Lokalplan – Dispensation, aflysning eller ny lokalplan	Kommunalbestyrelsen		
			§ 36, stk. 1: Landzonetil-ladelse	Kommunalbestyrelsen
Vandforsyningsloven	§ 20, § 21: Vandindvinding, vandindvindings anlæg – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
	§ 26: Råstofindvinding under grundvandspejl og grundvands-sænkning – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
Miljøbeskyttelsesloven	§ 19: Afledning af vaskevand til jorden – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
	§ 28: Udledning af vaskevand til sø, vandløb eller hav – Tilladelser			
			§ 33, stk. 1: Godkendelse af listevirk-somhed	Kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen

Vandløbsloven	§§ 17 og 21: Regulering og anlæg af vandløb – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
Jordforureningsloven	§ 8: Indvinding på areal, der er indsatsområde – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
			§ 52: Forbud mod tilførsel af jord til råstofgrave – Dispensation	Regionsrådet
Lov om offentlige veje	§§ 40 og 41: Anlæg inden for vejbyggelinje – Tilladelse	Vejmyndigheden		
			§ 49: Nye og udvidede adgangsveje til offentlig vej – Tilladelse	Vejmyndigheden
			§ 50, stk. 1, 2 og 5: Benyttelse af eksisterende adgange – Tilladelse	Vejmyndigheden
			§ 54: Adgangsbestemmelser – Dispensation	Vejmyndigheden
	§ 73: Råden over offentligt vejareal – Tilladelse	Vejmyndigheden		
Lov om private fællesveje	§ 12: Nedlæggelse eller omlæggelse af private fællesveje – Tilladelse	Kommunalbestyrelsen		
Færdselsloven			§ 92, stk. 1: Bestemmelse om vejens udnyttelse, f.eks. vægtbegrænsning.	Vejmyndigheden/kommunalbestyrelsen med politiets samtykke

Jernbaneloven	§ 24: Sikring af baneafsnit – Tilladelse	Infrastrukturforvalteren		
Byggeloven			§ 16: Byggetilladelse	Kommunalbestyrelsen
			§ 22: Dispensationer fra byggeloven og bygningsreglementet	Kommunalbestyrelsen
Landbrugsloven			§§ 7, 17 21 og 28: - Tilladelser i forbindelse med erhvervelse af rådighed m.v.	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

2.3.1 Naturbeskyttelsesloven

2.3.1.1 § 3: Råstofindvinding på eller ved beskyttede naturtyper

Ifølge naturbeskyttelseslovens¹¹ § 3, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der er udpeget som beskyttede.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, må der ikke foretages ændring i tilstanden af heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 3, må der heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

Kommunalbestyrelsen dispensere fra bestemmelserne i særlige tilfælde, jf. lovens § 65, stk. 3.

Ansøgning om dispensation *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.2 § 8: Råstofindvinding på eller ved klitfredede arealer

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 1 og 2, må der ikke foretages ændring i klitfredede arealer. Det vil sige, at der ikke må foretages ændring af tilstanden af strandbredder samt arealer, der er omfattet af klitfredningszonen på typisk 300 meter, der er fastlagt på matrikelkort. Også andre arealer kan, jf. naturbeskyttelseslovens § 9, være omfattet af klitfredningsbestemmelserne.

¹¹ Lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 121 af 26. januar 2017 med senere ændringer.

Kystdirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i særlige tilfælde, jf. lovens § 65, stk. 1.

Ansøgning om dispensation *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.3 § 15: Råstofindvinding på strandbredder og i kystnære områder kyststrækninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 15 må der ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Strandbeskyttelseszonen er på typisk 300 meter og er registreret i matriklen og noteret i tingbogen. Strandbeskyttelseslinjen kan ses på Miljøportalen.

Kystdirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i særlige tilfælde, jf. lovens § 65, stk. 1.

Ansøgning om dispensation *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.4 § 16: Råstofindvinding inden for søer og vandløbs beskyttelseslinjer

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, må der ikke foretages ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra søer med en vandflade på mindst 3 ha og de vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinje i henhold til den tidligere lovgivning.

Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelsen, jf. lovens § 38.

Ansøgning om dispensation *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.5 § 17 Råstofindvinding inden for skovbyggelinje

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 17 må der med visse undtagelser ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra offentligt ejede skove og privatejede skove på mindst 20 ha sammenhængende skov.

Indvinding af råstoffer er ikke omfattet af forbuddet i naturbeskyttelseslovens § 17.

Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelsen.

Ansøgning om dispensation er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt, medmindre der søges om bygninger eller anlæg, som direkte angår ”selve” råstofindvindingen, herunder råstofbehandlingen eller udlevering af råstofferne.

2.3.1.6 § 18 Råstofindvinding inden for fortidsmindebeskyttelseslinjer

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for en afstand af 100 m fra fortidsminder.

Bestemmelsen omfatter ikke alle de typer af fortidsminder, som er omfattet af museumslovens § 29 e, jf. naturbeskyttelseslovens bilag 1.

Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelsen.

Ansøgning om dispensation *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.7 § 26 a Nedlæggelse af veje og stier af væsentlig rekreativ betydning

Ifølge naturbeskyttelseslovens 26 a kan kommunalbestyrelsen nedlægge forbud mod nedlæggelse af gennemgående veje og stier der har væsentlig rekreativ

betydning, såfremt der ikke findes eller etableres tilsvarende alternative adgangsmuligheder.

Kommunalbestyrelsen kan vælge at acceptere meddelelse om nedlæggelsen, eller nedlægge forbud mod at nedlægge vejen eller stien.

Meddelelse om nedlæggelse som følge af råstofindvindingen, er omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.1.8 § 50: Fredede arealer

Hvis der søges om tilladelse til råstofindvinding på fredede arealer, vil det være afhængigt af det konkrete indhold i fredningsbestemmelserne, om indvindingen vil være forenelig med fredningen.

Hvis indvindingen ikke er forenelig med fredningen, er der mulighed for at meddele dispensation fra fredningen, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Afgørelse om dispensation fra en fredningsbestemmelse efter § 50, stk. 1, træffes af fredningsnævnet.

Ansøgning om dispensation er omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.2 Råstoflovens § 7, stk. 1, 2. pkt. - kystbeskyttelse

Ifølge råstoflovens § 7, stk. 1, 2. pkt., kan tilladelse til råstofindvinding på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation, kun meddeles med tilslutning fra Kystdirektoratet.

Ifølge administrationscirkulæret skal ansøgningen altid forelægges for Kystdirektoratet, hvis den vedrører følgende arealer:

- Indvinding på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation.
- Inden for den i naturbeskyttelseslovens § 15 omhandlede strandbeskyttelseslinje.
- Indvinding på arealer ved den jyske vestkyst, der ligger nærmere kystlinjen end 500 m regnet fra daglige højeste vandstand.

Regionsrådet skal følge Kystdirektoratets indstilling om afslag eller vilkår inden for ovennævnte arealer.

Formålet, der skal varetages med forelæggelsen, er at sikre mod risiko for erosion af kysten. Dette skal ses i sammenhæng med, at råstofindvinding omfattet af råstofloven er undtaget fra kystbeskyttelseslovens § 16, hvorefter det kræver tilladelse at grave, bore, pumpe, suge eller foretage nogen form for terrænændring på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation, samt på arealer, der ligger inden for en afstand af 100 m fra, hvor denne vegetation begynder.

Forelæggelsen er en integreret del af regionsrådets sagsbehandling af ansøgningen efter råstofloven, og der skal derfor ikke træffes en egentlig afgørelse af

Kystdirektoratet, men i øvrigt behandles forelæggelsen på samme måde som afgørelser omfattet af samordningspligten.

2.3.3 Skovloven

2.3.3.1 § 11: Indvinding af råstoffer på fredskovspligtige arealer

Ifølge § 11 i skovloven¹² må der på fredskovspligtige arealer ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald. Forbuddet omfatter råstofindvinding.

Når særlige grunde taler for det, kan der dispenseres fra forbuddet, jf. lovens § 38, eller fredskovspligten kan ophæves, jf. lovens § 6.

Afgørelsen træffes af Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.

Ansøgningen om dispensation eller ophævelse *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.3.2 § 11: Byggeri og anlæg på fredskovspligtige arealer

Byggeri og anlæg på fredskovspligtige arealer kræver ligeledes dispensation fra skovlovens § 11 (eller ophævelse af fredskovspligten).

Afgørelsen træffes af Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.

Ansøgning om dispensation eller ophævelse er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt, medmindre der søges om bygninger eller anlæg, som direkte angår "selve" råstofindvindingen, råstofbehandlingen eller udlevering af råstofferne.

2.3.4 Museumsloven

2.3.4.1 § 29 a: Tilstandsændring af sten og jorddiger

Ifølge museumslovens¹³ § 29 a må der ikke ske ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende.

Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen, jf. museumslovens § 29 j, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen giver efter anmodning oplysning om, hvorvidt en bestemt foranstaltning eller et bestemt dige er omfattet af beskyttelsen, jf. § 8 i digebekendtgørelsen¹⁴.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.4.2 §§ 29 e og 29 f: Beskyttelse af fortidsminder

Ifølge museumslovens § 29 e må der ikke ske ændringer i tilstanden af fortidsminder, og der må heller ikke fortages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, der fastlægges skel gennem fortidsminder.

Ifølge museumslovens § 29 f må der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.

¹² Lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 122 af 26. januar 2017 med senere ændringer.

¹³ Museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 med senere ændringer.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1190 af 26. september 2013 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende.

Bestemmelserne omfatter flere typer af fortidsminder end naturbeskyttelseslovens § 18.

Slots- og Kulturstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen, jf. § 29 j, stk. 1.

Slots- og Kulturstyrelsen oplyser på begæring, hvilke beskyttede fortidsminder der findes på en ejendom, og hvilken udstrækning de har, jf. museumslovens § 29 e, stk. 4.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.5 Planloven

2.3.5.1 § 19: Lokalplaner

Søges der om tilladelse til råstofindvinding på arealer, der er omfattet af en lokalplan (eller byplanvedtægt), må det vurderes, om indvindingen er forenelig med lokalplanen.

Strider ansøgningen mod en lokalplan, er det kommunen som planmyndighed, der herefter tager stilling til, om der, jf. § 19 i planloven¹⁵, skal dispenseres fra lokalplanen, om der skal udarbejdes en ny lokalplan, eller ske aflysning af lokalplanen.

Der kan f.eks. være modstrid, fordi lokalplanen er ældre end den råstofplan, som har udlagt området til indvinding, og den endnu ikke er blevet bragt i overensstemmelse med råstofplanen, eller fordi der søges om indvinding uden for et udlagt råstofområde.

Kommunalbestyrelsen er myndighed efter planloven.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.5.2 § 35, stk. 1: Landzonetilladelse

I landzoner må der ikke uden tilladelse foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer (planlovens § 35, stk. 1).

Indvinding af råstoffer i jorden kræver dog ikke landzonetilladelse (planlovens § 36, stk. 1, nr. 6).

Bebyggelse eller anvendelse, som ikke er en del af selve råstofindvindingen, råstofbehandlingen eller udleveringen, kan derfor kræve landzonetilladelse, herunder når behandlingen eller udlevering ikke sker i umiddelbar tilknytning til råstofindvindingen.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om landzonetilladelse.

Ansøgning *er ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

¹⁵ Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015 med senere ændringer.

2.3.6 Vandforsyningsloven

2.3.6.1 §§ 20 og 21: Indvinding af vand til støvbekæmpelse, grusvask og vådsortering. Etablering og ændring/udbedring af vandindvindingsanlæg.

Søges der om tilladelse til indvinding af vand til støvbekæmpelse, grusvask eller vådsortering af råstoffer, skal der indhentes tilladelse efter vandforsyningslovens¹⁶ § 20.

Etablering samt væsentlig udbedring eller ændring af vandindvindingsanlæg kræver som hovedregel tilladelse efter vandforsyningslovens § 21.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilladelse.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.6.2 § 26: Indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet og sænkning af grundvandsstanden

Søges der om tilladelse til indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet eller om tilladelse til bortledning af vand eller anden grundvandssænkning, skal der indhentes en tilladelse efter vandforsyningslovens § 26. Indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet kræver altid tilladelse efter § 26.

Bortledning kræver dog ingen tilladelse, hvis bortledningen antages højst at blive af 2 års varighed, når bortledningen hvert af disse år må antages højst at omfatte 100.000 m³ grundvand, og når der endvidere ikke inden for 300 meter fra bortledningsstedet findes vandforsyningsanlæg, der er omfattet af vandforsyningslovens § 20, bortset fra indvindinger omfattet af § 20, stk. 1, nr. 1 og 2.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilladelse.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.7 Miljøbeskyttelsesloven

2.3.7.1 § 19 og 28: Udledning af vaskevand fra råstofbehandlingen

Afledning af vaskevand fra behandlingen af råstofferne på gravearealet kræver tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Tilladelse til afledning på jorden gives efter miljøbeskyttelseslovens¹⁷ § 19.

Tilladelse til, at spildevand tilføres søer, vandløb eller havet gives efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1.

Tilladelse til tilslutning af spildevand til offentlige spildevandsanlæg samt dertil hørende udløbsledninger gives efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilladelse efter de nævnte bestemmelser.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

¹⁶ Lov om vandforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 26. januar 2017 med senere ændringer.

¹⁷ Lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 27. september 2016 med senere ændringer.

2.3.7.2 § 33, stk. 1: Etablering af listevirksomhed

Etablering af visse typer af forurenende virksomheder kræver godkendelse inden etablering.

Hvorvidt råstofforarbejdende, genanvendelses- eller andre anlæg, placeret i, eller i umiddelbar tilknytning til, en råstofgrav kræver godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, afhænger typisk af produktions- eller opbevaringskapaciteten.

De godkendelsespligtige anlægstyper er opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Almindelige råstofforarbejdende anlæg såsom grusværker, stenknuserier og mørtelværker er ikke omfattet. Det samme gælder cement støberier, betonstøberier, betonblanderier, teglværker og molerværker, hvis de er under en hvis produktionskapacitet og placeres på indvindingsstedet. Disse anlæg vil være underlagt råstoffilladelse og vilkårene af miljømæssig art som fastsættes heri, når de er placeret på indvindingsstedet.

Anlæg på indvindingsstedet, som ikke er råstofforarbejdende eller råstofforbrugende, f.eks. affaldsnyttiggørelsesanlæg, er ikke omfattet af samordningspligten, men en tæt dialog og koordinering mellem råstof-, planlovs- og miljømyndighed er nødvendig.

Afgørelser om godkendelse træffes af kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen.

Ansøgning er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.8 Vandløbsloven

2.3.8.1 § 17 og § 21: Ændring af vandløb

Hvis råstofindvinding forudsætter, at vandløb, herunder drænledninger og grøfter, skal omlægges el.lign., kræver det en tilladelse efter vandløbslovens¹⁸ § 17 om regulering af vandløb.

Hvis der for at aflede vand i forbindelse med råstofgravning skal anlægges et nyt vandløb, herunder drænledning eller grøft, kræver det tilladelse efter vandløbslovens § 21 om anlæggelse af nye vandløb.

Afgørelser efter vandløbsloven træffes af kommunalbestyrelsen.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.9 Jordforureningsloven

2.3.9.1 § 8 Indvinding af råstoffer på ejendom, der er indsatsområde efter jordforureningsloven

Hvis der søges om råstofindvinding på et areal, der dels er kortlagt efter jordforureningsloven,¹⁹ dels er indsatsområde efter jordforureningslovens § 6, stk. 1, skal der indhentes en tilladelse efter jordforureningslovens § 8.

¹⁸ Lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 med senere ændringer.

Det er kommunalbestyrelsen, der er myndighed efter jordforureningslovens § 8. En tilladelse efter § 8 skal være i overensstemmelse med en indhentet udtalelse fra regionen, jf. jordforureningslovens § 8 a.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

Det kræver desuden en tilladelse efter § 8, hvis det ønskes at ændre anvendelse af et kortlagt areal til eksempelvis rekreativt område eller alment tilgængeligt område med offentlig adgang for en ejendom, hvor ejeren har modtaget oplysninger om, at arealet er kortlagt efter jordforureningslovens § 6.

Dette vil typisk ikke være relevant i forbindelse med selve råstofindvindingen, og i så fald er ansøgningen *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.9.2 § 52 Dispensation til modtagelse af jord til efterbehandling

Ifølge jordforureningslovens § 52 er tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave forbudt. § 52 omfatter ikke flytning af jord inden for en ejendom.

Der kan søges om dispensation fra forbuddet hos regionen. Såfremt der søges om dispensation til tilførsel af forurenede jord, kræves det også tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens §§ 19 eller 33.

Ansøgningen er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.10 Vej- og færdselslovgivningen

Trafikken i selve graveområdet kan reguleres igennem gravetilladelsen, men så snart lastbilerne har forladt området, er de udelukkende underlagt den almindelige lovgivning, som administreres af vejmyndighederne og politiet.

2.3.10.1 Lov om offentlige veje

Lov om offentlige veje m.v.²⁰ omfatter veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat eller kommune i henhold til samme lov. De offentlige veje inddeles i statsveje med Vejdirektoratet som vejbestyrelse og kommuneveje med kommunalbestyrelsen som vejbestyrelse.

2.3.10.1.1 § 40 og 41: Sikring af offentlige vejanlæg

Hvis ansøgningen om tilladelse til indvinding af råstoffer forudsætter, at arealer, som ligger inden for vejbyggelinjer berøres under indvindingen, skal der forinden indhentes tilladelse efter vejlovens § 40, stk. 2. Ligeledes må bygninger eller anlæg ikke opføres foran vejbyggelinjen eller i vejlinjen uden vejmyndighedens tilladelse.

Afgørelse om tilladelse træffes af vejmyndigheden.

Ansøgning om tilladelse *er* omfattet af regionens samordningspligt, hvis den vedrører selve råstofgravningen.

Ansøgning vedrørende bygninger eller anlæg er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt, medmindre der søges om bygninger eller anlæg, som direkte angår "selv" råstofindvindingen, råstofbehandlingen eller udlevering af råstofferne.

¹⁹ Lov om forurenede jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 1190 af 27. september 2016 med senere ændringer.

²⁰ Lov nr. 1520 af 27. december 2014 med senere ændringer.

2.3.10.1.2 § 49: Adgangsvej til offentlig vej

Hvis der er brug for at etablere ny eller udvidelse af eksisterende adgange til offentlig vej eller sti, skal der indhentes tilladelse efter lovens § 49.

Afgørelser om adgang træffes af vejmyndigheden.

Ansøgningen er *ikke* om fattet af regionens samordningspligt.

2.3.10.1.3 § 50, stk. 1, 2 og 5: Benyttelse af eksisterende vejadgang

Ifølge lovens § 50 må eksisterende vejadgang kun benyttes af den ejendom, for hvilken den er anlagt (stk.1), at adgange til marker kun må benyttes til rent landbrugsmæssig færdsel (stk. 2), samt at ind- og udkørsel uden for godkendte adgange og vejtilslutninger ikke må finde sted (stk. 5), medmindre der er opnået tilladelse.

Ny adgang til private fællesveje, som er tilsluttet offentlige veje, medfører krav om ny tilladelse for den private fællesvejs adgange til den offentlige vej, hvis adgangen ikke er godkendt til færdsel til den ejendom, hvorfra råstofindvindingen sker.

Afgørelse om tilladelse træffes af vejmyndigheden.

Ansøgningen er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.10.1.4 § 54: Dispensation fra adgangsbestemmelser

Alle statsveje og kommuneveje med særlig betydning for den gennemgående færdsel er pålagt varige begrænsninger med hensyn til tilslutning af nye veje og stier og anlæg af nye adgange, jf. lovens § 51. Bestemmelserne er tinglyst på berørte ejendomme.

Vejmyndigheden kan ændre, dispensere fra eller ophæve adgangsbestemmelserne.

Ansøgningen er *ikke* om fattet af regionens samordningspligt.

2.3.10.1.5 § 73: Råden over offentligt vejareal

Det kræver tilladelse at foretage foranstaltninger, herunder opgravninger m.v. inden for vejarealet eller så tæt på vejarealet, at vejafmærkningen beskadiges, samt hvis der foretages udgravning eller påfyldning nærmere vejens areal end 3 meter samt nærmere vejens areal end svarende til to gange højdeforskellen mellem udgravningen eller påfyldningen og vejens areal.

Afgørelse om tilladelse træffes af vejmyndigheden.

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.10.2 Lov om private fællesveje

Privatvejsloven²¹ omfatter veje, gader, broer og pladser, der uden at være offentlige tjener som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, hvorpå vejen er beliggende, når ejendommene er i særlig eje. Kommunalbestyrelsen er vejmyndighed for de private fællesveje i kommunen.

2.3.10.2.1 § 12: Nedlæggelse og omlægning af private fællesveje

Hvis ansøgningen om tilladelse til indvinding af råstoffer forudsætter nedlæggelse eller omlægning af private fællesveje kræver det tilladelse af kommunalbestyrelsen.

²¹ Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015 med senere ændringer.

Ansøgningen er omfattet af regionens samordningspligt, hvis vejen ligger på selve gravearealet.

2.3.10.2.2 Adgangsforhold til private veje

Adgang til private fællesveje i byområder

For private fællesveje i bymæssige områder, der er omfattet af bestemmelserne i lovens afsnit III, jf. lovens § 3, stk. 1 og 2, gælder, jf. lovens §§ 62-65, regler, der svarer til de ovenfor nævnte regler i §§ 49 og 50 i lov om offentlige veje m.v. om anlæg af ny adgang og ændring af bestående adgang.

Det er kommunen, der som vejmyndighed, kan meddele tilladelse til etablering af en ny adgang eller ændring af en eksisterende adgang til en privat fællesvej.

Ansøgningen er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

En adgangstilladelse er en offentligretlig tilladelse, der alene er udtryk for, at kommunen ikke mener, at der er almene offentligretlige hensyn, der taler imod tilladelsen.

Hvorvidt en offentligretlig tilladelse kan udnyttes, og dermed om der kan etableres en adgang, er afhængigt af, at ansøger har eller kan opnå vejret, hvilket er et privatretligt anliggende mellem ansøgeren og ejeren af vejarealet. I tilfælde af uenighed henhører spørgsmålet under domstolene.

Anlæggelse og ibrugtagning af nye arealer for en privat fællesvej i bymæssigt område kræver godkendelse af et detailprojekt, jf. lovens § 41.

Afgørelse om godkendelse træffes af kommunalbestyrelsen.

Ansøgningen er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

Om færdselsregulering se nedenfor afsnit 2.3.10.3.

Adgang til private fællesveje i landområder

For private fællesveje i landområder, der ikke er omfattet af lovens afsnit III, gælder alene, at ansøger skal have vejret eller opnå vejret for at oprette en ny adgang til eller ændre anvendelsen af en eksisterende adgang til en privat fællesvej eller etablere en ny fællesvej. Kommunen kan - lige som for private fællesveje i byområder - efter lovens § 15 stille krav til vejens standard og dens vedligeholdelse. Med hensyn til den private fællesvejs adgang til en kommunevej eller statsvej henvises til afsnit 2.3.10.1 ovenfor.

2.3.10.3 Færdselsloven

I henhold til færdselslovens²² § 92, stk. 1, kan vejmyndigheden/kommunalbestyrelsen for private fællesveje i by- områder med politiets samtykke træffe bestemmelser om vejens udnyttelse, f.eks. indføre vægtbegrænsning.

Der er eksempler på, at der er indført vægtbegrænsning - reelt forbud imod kørsel med tunge eller lange køretøjer - gennem landsbyer i forbindelse med

²² Jf. lovbekendtgørelse nr. 38 af 5. januar 2017.

råstofindvinding. Formålet har været at tvinge færdsel til og fra råstofgraven til at benytte et bestemt vejnet frem til råstofgraven.²³

Færdselsregulering af private fællesveje i byområder er nærmere reguleret i § 57 i lov om private fællesveje.

Afgørelsen er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.11 Jernbaneloven

2.3.11.1 § 24: Råstofindvinding ved banarealer

Efter § 24 i jernbaneloven²⁴ må der bl.a. ikke uden tilladelse foretages udgravninger eller opfyldninger eller anbringes materiel eller materialer i en sådan nærhed af infrastrukturforvalterens område, at der derved kan opstå fare for driften, ledes vand til banen eller dennes grøfter, herunder ved opstemning, eller foretages arbejder i niveauoverkørsler.

Afgørelse om tilladelse træffes af infrastrukturforvalterens (som f.eks. kan være Banedanmark eller en af privatbanerne) .

Ansøgningen *er* omfattet af regionens samordningspligt.

2.3.12 Byggelov og bygningsreglement

2.3.12.1 §§ 16 og 21: Tilladelse og dispensationer til byggeri

Byggeloven²⁵ og Bygningsreglementet 2015²⁶ indeholder krav til nybyggeri og krav til ombygning, ændret benyttelse og nedrivning af eksisterende bebyggelse og finder anvendelse ved byggeri i tilknytning til indvindingsvirksomheden.

Kommunalbestyrelsen er myndighed i henhold til byggelovens bestemmelser om byggetilladelser (§ 16), dispensationer (§ 22) og overholdelse af bygningsreglementets (§ 5) bestemmelser.

Ansøgning om tilladelse og dispensation er *ikke* omfattet af regionens samordningspligt, medmindre der søges om bygninger eller anlæg, som direkte angår "selve" råstofindvindingen, råstofbehandlingen eller udlevering af råstofferne.

2.3.13 Lov om landbrugsejendomme

Hvis råstofindvindingen skal foregå på en landbrugsejendom, skal reglerne i landbrugsloven²⁷ overholdes.

Det kræver ikke godkendelse efter landbrugsloven, hvis man udøver en aktivitet, der er godkendt efter råstofloven. Ejeren kan således uden tilladelse efter landbrugsloven anvende ejendommen til råstofindvinding.

²³ Østre Landsrets dom af 31. maj 2007 - B-3835-05 - HCS A/S mod Roskilde Kommune og Justitsministeriet.

²⁴ Lov nr. 686 af 27. maj 2015 med senere ændringer.

²⁵ Jf. lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 med senere ændringer.

²⁶ Bekendtgørelse nr. 1028 af 30. juni 2016 om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR 15).

²⁷ Lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 27 af 04. januar 2017 med senere ændringer.

I en række tilfælde kræves der imidlertid tilladelse efter landbrugsloven for at råstofindvinderen kan opnå rådighed over ejendommen eller en del af den.

Udleje af del af en landbrugsejendom til ikke-landbrugsmæssigt formål, herunder råstofindvinding, kræver tilladelse fra NaturErhvervstyrelsen efter landbrugslovens § 28.

En landbrugsejendom i landzone kan erhverves til landbrugsformål. Personlig erhvervelse sker efter landbrugslovens § 12-16. Erhvervelse af et selskab sker efter § 20. Bopælspligten skal opfyldes efter landbrugslovens § 8 for personer hhv. § 20 for selskaber.

Erhvervelse til råstofindvindingsformål – personligt eller i selskabseje – uden bopælspligt kræver tilladelse/dispensation fra NaturErhvervstyrelsen efter landbrugslovens § 17 eller § 21. Tilladelse til erhvervelsen kan forventes, når der er givet eller inden for kort tid vil blive givet indvindingstilladelse.

Ophævelse af landbrugspligten på en del af en landbrugsejendom, der erhverves til råstofindvinding, kræver tilladelse fra NaturErhvervstyrelsen efter landbrugslovens § 7.

Ingen af disse tilladelser er omfattet af regionens samordningspligt.